

Pestprotocol

September 2019

Samen leren, denken en begrijpen

Inhoud

Op de Nassauschool hanteren we een pestprotocol.....	3
De concrete uitwerking door de leerkrachten binnen de school	3
Signalen van pesterijen	4
Minder directe signalen	4
Pesten en Plagen.....	4
Hoe willen wij hier op de Nassauschool mee omgaan?	5
Algemene regels en afspraken.....	5
Begeleiding van een leerling die gepest wordt.....	5
Begeleiding van een leerling die pest/de meelopers	6
Oorzaken van pestgedrag	6
Hulp bieden aan de zwijgende middengroep	6
Adviezen aan ouders.....	6
Webtips	7

Op de Nassauschool hanteren we een pestprotocol

Het onderwijsteam wil dat er een veilig pedagogisch klimaat is voor de leerlingen op school. In woorden is dat als volgt geformuleerd:

- We willen graag dat de leerling elke dag met plezier naar school gaat en veel leert.
- We vinden een goede sfeer in de school belangrijk en besteden hier veel aandacht aan.
- Onze school biedt een veilige en vertrouwde plek om te leren en te spelen. Elke leerling, en elke ouder of leerkracht moet tot zijn recht kunnen komen.
- De ouders, hebben een belangrijke, stimulerende rol in de samenwerking tussen hun kind en school.
- We zijn alert op discriminatie en pesten en willen altijd werken aan het voorkomen en bestrijden ervan.
- Wij geloven dat “naar school gaan” meer inhoudt dan “wie is de slimste, de grootste, de sterkste en de beste?”

De concrete uitwerking door de leerkrachten binnen de school

- We voeren kindgesprekken over het welbevinden op school.
- We voeren kringgesprekken aan de hand van identiteitsgevoelige, sociale en emotionele thema's.
- Er is een inloopkwartier waardoor de leerlingenstroom gereguleerd is
- In elke klas is een brievenbus (post voor de leerkracht) aanwezig waar kinderen al dan niet anoniem en in vertrouwen problemen kunnen worden ingebracht.
- Indien nodig wordt een leerling uit de groep gehaald, bij herhaaldelijk ongewenst en minder sociaal gedrag.
- Zwaardere overtredingen worden besproken met de verantwoordelijke ouders.
- Er is een protocol schorsing en verwijdering van leerlingen opgesteld. Ook is er een klachtenregeling
- We treden op bij conflicten, in de klas, maar ook op het plein (pleinwacht). Leerlingen worden aangesproken op hun gedrag.
- Binnen het team is een vertrouwenspersoon voor leerlingen met problemen (de intern begeleider).
- Elke leerkracht heeft een cursus 'Groepsprocessen' gevolgd in september 2019.
- De leerkrachten worden ondersteund door de werkgroep sociaal emotionele vorming en de gedrag specialisten binnen de school.
- De leerkrachten kunnen terecht bij de coach in de school voor overleg en hulp.
- Binnen de team en bouwvergadering is er ruimte voor intervisie en collegiale consultatie.
- De school biedt in bepaalde gevallen en in samenwerking met de vensterwijk sociale weerbaarheidstrainingen aan.
- De school kan gebruikmaken van externe hulp (ambulante begeleiding en schoolpsycholoog).

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas overal voor. Het is iets dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Alleen al om de sociale veiligheid van elke leerling te garanderen! Als er signalen komen, via school of de thuissituatie, dat er gepest wordt, vindt er een gesprek plaats tussen ouders/verzorgers van gepeste of pestende leerlingen en de leerkracht(en). Die gezamenlijk aanpak is belangrijk. Een goed contact tussen beide partijen (ouders en school) is voorwaarde om tot een goede aanpak en afronding te komen.

Voorwaarden:

- We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en ouders.
- We willen als school de pestproblemen proberen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken.

- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat leerkrachten, in samenwerking met ouders en leerlingen, dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer blijkt dat alle inspanningen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd, willen we als school een directe aanpak toepassen.
- Elke school heeft een vertrouwenspersoon. Op de Nassauschool is dat de intern begeleider. De vertrouwenspersoon helpt de leerling, de ouder of de leerkracht de weg te vinden hoe problemen op te lossen. "De weg" in onze school loopt via de groepsleerkracht naar de intern begeleider en/of de directie.

Signalen van pesterijen

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over de kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via app, mail of internet.

Het is belangrijk dat leerkrachten en ouders alert zijn op de manier waarop leerlingen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Minder directe signalen

Ook minder directe signalen en informatie (verkregen uit observaties, leerlingbesprekingen of sociaal emotionele screening) kunnen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht "schuilen".
- Vaak alleen met jongere leerlingen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Niet (meer) worden uitgenodigd door klasgenoten of andere leerlingen.
- Andere schoolgenoten reageren negatief op een actie of een idee van de betreffende leerling.

Pesten en Plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen. Plagen gebeurt incidenteel. Het vindt plaats op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativiseringsvermogen.

Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep, het zondebokeffect.

Hoe willen wij hier op de Nassauschool mee omgaan?

- In de groepen 1 t/m 8 stellen de groepsleerkracht(en) en leerlingen aan het begin van het schooljaar gezamenlijk “de leef- en groepsregels” vast aan de hand van de “gouden weken”. De groepsvorming en een positief pedagogisch klimaat staan in deze weken centraal.
- In januari werken we binnen alle groepen, wederom, aan de groepsvorming en omgangsvormen aan de hand van de “zilveren weken”.
- Door middel de lesmethode ‘Goed Gedaan’, welke twee wekelijks in het rooster staat, en het observatie-instrument SCOL (leerlingvolgsysteem sociaal emotionele vorming) worden de leerlingen gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde in de gesprekken tijdens de reguliere lessen.
- Andere werkvormen worden ook ingezet, zoals: coöperatieve werkvormen, ‘social shuffle’ of andere onafhankelijke groepjesvormers, spreekbeurten, rollenspelen, gezamenlijke regels afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten (burgerschapsvorming), klassenvergaderingen.
- De intern begeleiders hebben een coördinerende functie bij het opstellen van individuele protocollen.
- Tijdens intervisie kunnen problemen binnen de groep worden aangekaart de leerkrachten bij collega’s.
- De werkgroep sociaal emotionele vorming houdt een vinger aan de pols door het onderwerp regelmatig terug te laten komen op vergaderingen.
- Wij vinden het voorbeeldgedrag van de leerkrachten én de ouders van groot belang.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Algemene regels en afspraken

- Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt niet geaccepteerd', is het afspreken van gedragsregels met de leerlingen essentieel. Deze regels zijn voor de school leidend.
- Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken.
- Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.
- School en ouders halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Iedere partij waakt over haar eigen grenzen. Op school nemen directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met de ouders. Andersom verwachten we dat initiatief ook van de ouders.

Begeleiding van een leerling die gepest wordt

- Naar de leerling luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- Afspraken maken over aanpak met ouders en kind.
- Zo nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.
- Zo nodig inschakelen Sociaal verpleegkundige GGD of ambulante begeleiding.
- Afspraken vastleggen in een actieplan.

Begeleiding van een leerling die pest/de meelopers

- Met de leerling bespreken welk effect zijn/haar gedrag heeft op de gepeste.
- De leerling helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen. (No blame methode)
- De leerling helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Gesprek met de ouders van de pester. Wat is/kan de oorzaak zijn van het pesten?
- Zo nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijv. sociale vaardigheidstraining.
- Zo nodig inschakelen Sociaal verpleegkundige GGD of ambulante begeleiding.
- Afspraken vastleggen in een actieplan.

Oorzaken van pestgedrag

Oorzaken van pestgedrag kunnen ook zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan (groepsdruk).
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Zelf een pestverleden hebben.

Hulp bieden aan de zwijgende middengroep

De middengroep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Activiteiten organiseren die bijdragen aan de positieve groepsvorming en het vertrouwen in elkaar.

Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.
- Bedenk samen een plan van aanpak.
- Als pesten op straat plaats vindt, niet op school, is het raadzaam ook contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het best direct met de groepsleerkracht bespreken.
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

Ouders van kinderen die pesten/meelopers:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

De aanpak van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

- **Stap 1:** Er eerst zelf (samen) uitkomen.
- **Stap 2:** Op het moment dat (een van) de leerling(en) er niet uitkomt, heeft deze het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet.
- **Stap 3:** De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen worden de ouders of verzorgers ingeschakeld.
- **Stap 4:** Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerlingdossier van gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt.
- **Stap 5:** Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de sociaal verpleegkundige GGD of ambulante begeleiding.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Daarbij wordt het beleid van de vereniging VCOG gevolgd (zie toelatings- en verwijderingsprocedure).

Het PESTPROTOCOL wordt elke twee jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Over het bestaan van dit document wordt melding gemaakt op de website van de school.

Webtips

<http://www.pestweb.nl>

<http://www.kanjertraining.nl>

<http://www.weerbaar.info>

<http://www.ouders.nl>

<http://www.mijnkindonline.nl>

Leerkrachten en de medezeggenschapsraadsleden onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.